

Motion till riksdagen 2019/20:1532

av Elisabeth Falkhaven m.fl. (MP)

Övergång till djurfri forskning

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökade statliga anslag till utveckling av alternativa metoder till djurförsök och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utarbeta en nationell handlingsplan för övergång till djurfri forskning och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska bli ett av de ledande länderna i arbetet med att utveckla och främja djurfri forskning och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Det slutgiltiga målet som uppställts i EU:s försöksdjursdirektiv 2010/63/EU är att ersätta alla försök på levande djur i vetenskapliga syften och i undervisningssyfte. Sveriges kompetenscentrum för 3R-frågor är en viktig förutsättning för att kunna minska och ersätta djurförsök, men dess syfte är att vara en kunskapsbank samt ha en samordnande och rådgivande roll. Inrättandet och upprätthållandet av 3R-centret ersätter inte satsningar på utveckling och validering av djurfria metoder.

För att leva upp till EU-direktivets mål om att ersätta djurförsök behöver Sverige investera i utveckling av alternativa metoder samt utarbeta en nationell plan för övergång till djurfri forskning.

Öka de statliga anslagen till djurfria metoder

Flera svenska forskare arbetar redan i dag med att söka mer effektiva vägar att utföra sin forskning på än djurförsök. De nya djurfria metoderna har potential att vara vetenskapligt bättre än djurförsök, mer effektiva med högre träffsäkerhet, och därmed säkrare för användaren. De är dessutom billigare än djurmodellerna. Det svenska företaget

SenzaGen har t.ex utvecklat en djurfri metod för allergitest som har en tillförlitlighet på 90 procent, vilket kan jämföras med motsvarande test, djurförsök på möss, med en tillförlitlighet på 72 procent.

En av de viktigaste åtgärderna för framsteg är att staten investerar mer i utveckling och validering av djurfria metoder. Enligt EU:s försöksdjursdirektiv ska medlemsstaterna bidra till utveckling och validering av alternativa metoder samt vidta alla övriga åtgärder som de anser lämpliga för att uppmuntra forskning på detta område. De statliga anslagen till djurfria metoder har legat på samma nivå sedan 2009, d.v.s 13 miljoner kronor årligen, vilket räcker till endast 6–7 projekt. I Sverige uppgick statliga och andra offentliga medel för forskning och utveckling under 2016 till 40,5 miljarder.

Nationell plan för övergång till djurfri forskning

Utöver en ökning av de statliga anslagen för att utveckla djurfria metoder behöver Sverige ta fram en nationell plan för hur vi ska ersätta försök på levande djur i vetenskapliga syften och i undervisningssyfte.

Nederländerna har redan tagit fram en sådan plan med mål om att till 2025 fasa ut en stor mängd djurförsök. Därefter ska tioårsplaner följas för fortsatt minskning av djurförsöken inom olika grundforskningsområden. Nederländerna, som genom detta initiativ tagit första steget, efterlyser ett internationellt samarbete. Sverige bör följa det nederländska exemplet och ta fram en nationell plan för utfasning av djurförsök med mål att bli ett av de ledande länderna i arbetet med att utveckla djurfri forskning. Därmed skulle vi även stärka oss som ledande forskningsnation inom medicinsk forskning och Life Science.

Källa till siffrorna om SenzaGens test:

<https://news.cision.com/se/senzagen/r/positiva-forskningsresultat-for-senzagens-test-gardpotency-publicerade-i-ledande-vetenskaplig-tidskr,c2280424>

Elisabeth Falkhaven (MP)

Emma Hult (MP)

Mats Berglund (MP)

Annika Hirvonen Falk (MP)